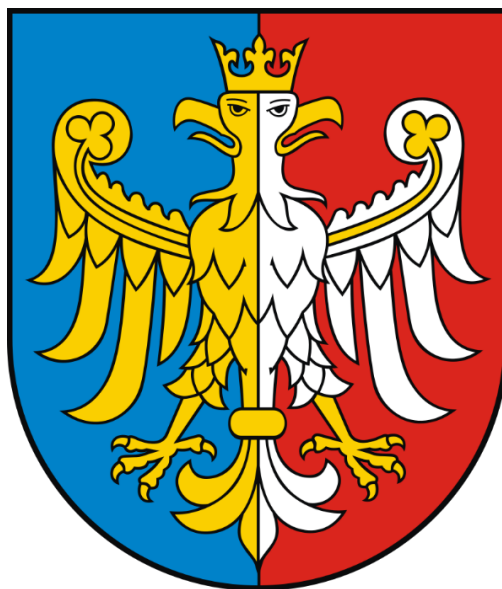

Program korekcyjno–edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową

Bielsko-Biała 2026

SPIS TREŚCI

- Wprowadzenie
- I. Prawne uwarunkowania Programu
- II. Cele i założenia Programu
- III. Zasady udziału Programie
- IV. Zasady realizacji Programu
- V. Finansowanie Programu
- VI. Monitoring i sprawozdawczość

WPROWADZENIE

Przemoc domowa w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jest jednym z istotniejszych problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W przyjętym programie zostały również ujęte działania nakierowane na udzielanie pomocy i wsparcia osobom stosującym przemoc domową.

Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 duży nacisk kładzie na rozwój oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową. Jednym z takich działań jest realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Jako realizatora wskazuje się jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego.

Program korekcyjno-edukacyjny stanowi formę oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową w celu rozwijania samokontroli, kształtowania u nich postawy partnerstwa i szacunku wobec bliskich oraz odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe.

Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową ma na celu zahamowanie przemocy domowej. Dotychczasowy monitoring skuteczności prowadzonych programów wykazuje je jako skuteczną formę korygowania postaw i zachowań osób stosujących przemoc domową. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat przypisano opracowanie i realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

I. PRAWNE UWARUNKOWANIA PROGRAMU

Program korekcyjno-edukacyjny został opracowany na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.).
2. Uchwały nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
3. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. z 2023 poz. 1163).
4. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczeń o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. z 2023 roku, poz. 1164).

Przy uwzględnieniu: Zaleceń dotyczących opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na terenie województwa śląskiego na lata 2024-2030 wdane przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach z dnia 20 lutego 2024 roku.

II. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program realizuje Powiat Bielski za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Zarząd Powiatu Bielskiego.

Głównym celem programu jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem poprzez zmianę zachowań i postaw związanych z przemocą oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia społecznego.

Standard prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową obejmuje:

- 1) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 3) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, m.in. złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- 4) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- 5) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- 6) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- 7) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- 8) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;

9) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Tematyka zajęć realizowanych w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego obejmuje w szczególności:

1. Społeczno-kulturowe uwarunkowania przemocy domowej

Analizę wpływu stereotypów dotyczących ról kobiet i mężczyzn oraz relacji rodzinnych na występowanie przemocy domowej.

2. Mechanizmy władzy i kontroli w relacjach interpersonalnych

Rozpoznawanie zachowań związanych z dominacją, kontrolą i przemocą, kształtowanie odpowiedzialności za własne działania oraz rozwijanie umiejętności odróżniania zachowań agresywnych i asertywnych.

3. Rozwijanie samokontroli i przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym

Naukę rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych poprzedzających akty przemocy, kontrolowania emocji oraz stosowania konstruktywnych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych.

4. Uzależnienia a przemoc domowa

Omówienie wpływu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na zachowania przemocowe oraz skutków uzależnień dla funkcjonowania rodziny i relacji międzyludzkich.

5. Komunikacja interpersonalna

Rozwijanie umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji i potrzeb, aktywnego słuchania, rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy oraz budowania relacji opartych na szacunku.

6. Promowanie pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego

Wzmacnianie postaw odpowiedzialności, partnerstwa, wzajemnego szacunku oraz równości praw i obowiązków w rodzinie.

7. Przemoc seksualna

Rozpoznawanie zachowań naruszających granice seksualne partnera/partnerki oraz zwiększenie świadomości dotyczącej przemocy seksualnej jako formy przemocy domowej.

8. Dzieci, przemoc i wychowanie

Ukazywanie wpływu przemocy domowej na rozwój i funkcjonowanie dzieci oraz promowanie właściwych metod wychowawczych i pozytywnych kompetencji rodzicielskich.

9. Tolerancja i szacunek wobec osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Kształtowanie postaw opartych na empatii, poszanowaniu godności oraz rozwijaniu właściwych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych i konfliktowych.

Ponadto uczestnikom programu przekazywane są informacje dotyczące możliwości podejmowania działań terapeutycznych.

Program, oprócz działań edukacyjnych, obejmuje również praktyczne ćwiczenia mające na celu zdobywanie doświadczeń sprzyjających zmianie zachowań i postaw związanych ze stosowaniem przemocy domowej oraz rozwijanie umiejętności samokontroli, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i prawidłowego funkcjonowania w relacjach interpersonalnych.

III. ZASADY UDZIAŁU W PROGRAMIE

1. Nabór do Programu jest prowadzony przez cały rok, zgłoszenia przyjmowane są w systemie ciągłym. Rekrutacja jest dokumentowana.
2. Udział w programie jest bezpłatny.
3. Program skierowany jest w pierwszej kolejności do pełnoletnich mieszkańców Powiatu Bielskiego stosujących przemoc domową, kierowanych do udziału w programie przez zespoły interdyscyplinarne, inne instytucje lub zgłaszających się dobrowolnie. W przypadku dysponowania wolnymi miejscami dopuszcza się możliwość udziału osób spoza terenu Powiatu Bielskiego.
4. Przyjęcie uczestnika do Programu poprzedzone jest wstępną kwalifikacją przeprowadzoną przez pracowników PCPR w Bielsku-Białej, uwzględniającą diagnozę ich funkcjonowania i sytuacji życiowej, a także specyfikę przemocy, którą stosowali. Diagnoza dokumentowana jest na piśmie.
W Programie mogą uczestniczyć osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień (zakończenie potwierdzone stosownym dokumentem).
5. Za uczestnika programu przyjmuje się osobę, która podpisze kontrakt, w którym zaakceptuje reguły uczestnictwa w programie oraz rozpocznie udział w spotkaniach.
6. Osobom, które zgłosiły się do programu PCPR w Bielsku-Białej wydaje zaświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
7. Osobom, które spełniły warunki dla jego ukończenia, PCPR w Bielsku-Białej wydaje zaświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

IV. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

1. Program realizowany będzie w formie spotkań grupowych i/lub indywidualnych po zebraniu grupy.
2. Spotkania grupowe realizowane będą w grupach, których liczebność zapewni prawidłową i efektywną realizację programu, w tym możliwość prowadzenia ćwiczeń praktycznych. Minimalna ilość uczestników grupy wynosi 10 osób, natomiast maksymalna liczba uczestników grupy wynosi 15 osób. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość zwiększenia liczby uczestników za zgodą realizatora programu.
3. Liczebność grupy będzie uzależniona od liczby osób zakwalifikowanych do udziału w programie.
4. Łączny czas trwania Programu wynosi 60 godzin zegarowych. Od zasady tej przewiduje się odstępstwa w zakresie pomniejszenia liczby wymaganych godzin zajęć dla każdego uczestnika, pod warunkiem realizacji standardów wskazanych w § 2 rozporządzenia w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową i uwzględnienia treści programowych, jednak nie mniej niż 50 godzin zegarowych.
5. Przerwy pomiędzy zajęciami nie mogą być dłuższe niż tydzień. Od zasady tej możliwe są kilkudniowe odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i pozostałych dni wolnych od pracy.
6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach program może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym porozumiewanie się na odległość.
7. Spotkania indywidualne realizowane będą według potrzeb uczestników programu – po wcześniejszym zgłoszeniu potrzeby przez realizatora programu - organizatorowi. Organizator wyraża zgodę na realizację spotkań indywidualnych w miarę posiadanych możliwości organizacyjnych.
8. Wszystkie działania w ramach programu są dokumentowane, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu spotkań tj. dziennik zajęć, listy obecności ze spotkań.

9. Warunkiem ukończenia programu korekcyjno-edukacyjnego jest uczestnictwo w co najmniej 75% godzin spotkań grupowych przewidzianych w programie oraz przestrzeganie zasad określonych w kontrakcie uczestnictwa.

Naruszenie postanowień kontraktu, w szczególności regularnego uczestnictwa w zajęciach, przestrzegania zasad współżycia społecznego, powstrzymywania się od zachowań przemocowych, uznania osobistej odpowiedzialności za stosowanie przemocy domowej, zachowania trzeźwości oraz przestrzegania zasad uczestnictwa w programie, może skutkować wykluczeniem uczestnika z programu oraz poinformowaniem o tym fakcie instytucji kierującej.

10. Kwalifikacje osób prowadzących Program.

Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:
 - a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
 - b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
- 4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Program będzie finansowany ze środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej.
2. Wysokość wydatkowanych w danym roku budżetowym środków finansowych na realizację Programu uzależniona będzie od wysokości budżetu przyznanego dla województwa śląskiego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministra.

VI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Na pierwszych oraz ostatnich zajęciach grupowych zostanie przeprowadzona ankieta ewaluacyjna mająca na celu ocenę zmian w zakresie wiedzy, postaw, umiejętności oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
2. Dane sprawozdawcze dotyczące realizacji programu odnosić się będą do osób będących uczestnikami programu oraz osób, które ukończyły program, przyjmując za ukończenie spełnienie przez uczestnika warunku wskazanego cz. III w pkt 6 Programu.
3. Sprawozdawczość dotycząca realizowanego programu odbywać się będzie za pomocą systemów teleinformatycznych w zakresie liczby realizowanych programów.
4. Wskaźnikiem skuteczności programu jest liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.
5. Monitoring będzie przeprowadzany raz w roku przez kolejne 3 lata od ukończenia Programu.
6. Działania monitorujące zachowania osób stosujących przemoc domową po ukończeniu Programu będą przeprowadzane w formie ankiety i będą udokumentowane.